

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.4101.029.03.2015
P/14/084

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/084 – Zarządzanie własnością intelektualną w szkołach wyższych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Stefania Moczulska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93562 z dnia 19 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli tom I, str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Politechnika Warszawska ¹ , Plac Politechniki 1, 00-661 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. inż. Jan Szmidt, Rektor Politechniki Warszawskiej ² . (dowód: akta kontroli tom I, str. 128-130)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

W kontrolowanym okresie⁴, na Politechnice Warszawskiej nie funkcjonował spójny system identyfikacji wiedzy wymagającej ochrony i potencjału komercyjnego w aspekcie transferu technologii i potrzeb, jakie w zakresie innowacyjności występują w przemyśle. Od 2012 r. podejmowano jednak sukcesywnie działania zmierzające do wprowadzenia nowych rozwiązań i zmian organizacyjnych ww. zakresie.

Politechnika Warszawska wypracowała strategię zarządzania własnością intelektualną, której głównym założeniem jest konsolidacja całego systemu transferu technologii, dotychczas rozproszonego pomiędzy Wydziały Uczelni i jednostki pozawydziałowe. Transfer technologii został wskazany, jako jeden z podstawowych filarów misji Politechniki. W okresie objętym kontrolą, podejmowano działania mające na celu wsparcie organizacyjne procesu identyfikacji wiedzy i komercjalizacji, w tym m.in. powołano spółkę celową odpowiedzialną za transfer technologii. Podnoszono świadomość znaczenia własności intelektualnej oraz wprowadzono mechanizmy motywujące pracowników do aktywnego uczestnictwa w procesie zmierzającym do transferu technologii. Od sierpnia 2013 r. rozpoczęto proces identyfikacji całego potencjału komercjalizacyjnego Politechniki. Efektem ww. działań było m.in. wyselekcjonowanie projektów o wysokim potencjale wdrożeniowym i wypracowanie oferty dla potencjalnych inwestorów.

¹ Dalej także: Politechnika lub Uczelnia.

² Od 1 września 2012 r. Do 31 sierpnia 2012 r. funkcję Rektora Politechniki Warszawskiej pełnił Pan prof. dr hab. inż. Włodzimierz Kurnik.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

⁴ Od 1 października 2011 r. do 30 września 2014 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wspomaganie naukowców w rozwijaniu wiedzy przydatnej z punktu widzenia komercjalizacji.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Strategia Politechniki Warszawskiej w zakresie zarządzania własnością intelektualną została określona w następujących uregulowaniach wewnętrznych:

- „Strategii Rozwoju Politechniki Warszawskiej do roku 2020”⁵,
- „Regulaminie zarządzania prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych”⁶.

Transfer technologii rozumiany, jako wszystkie czynności związane z komercjalizacją badań naukowych, włączając przygotowanie modeli, prototypów, umiejscowienie rozwiązania w gospodarce, a także ochronę własności intelektualnej, został wskazany jako jeden z podstawowych filarów misji Politechniki Warszawskiej.

W Strategii Rozwoju Politechniki⁷, jako jeden z celów strategicznych, wskazano rozszerzanie zakresu i podniesienie efektywności komercjalizacji wiedzy poprzez wprowadzanie wyników badań naukowych do praktyki gospodarczej oraz ekspertyzy i konsultacje. Cel strategiczny został rozpisany na trzy cele operacyjne, tj.: umocnienie pozycji Uczelni jako organizacji referencyjnej w wybranych obszarach technik, rozszerzenie zakresu wprowadzania wyników badań naukowych do praktyki gospodarczej oraz promowanie postaw i działalności w zakresie innowacyjności i przedsiębiorczości. Dla realizacji ww. celów w latach 2011-2020, określono konkretne działania dotyczące m.in.: utworzenia systemu centrów kompetencji zajmujących się kumulowaniem wiedzy w wybranych obszarach nauki i gospodarki, opracowania i wdrożenia strategii tworzenia i wykorzystania akredytowanych laboratoriów, wprowadzenia regulaminu obrotu wartościami intelektualnymi oraz utworzenia jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za transfer technologii. Senat zwrócił się do Rektora o podjęcie działań niezbędnych do realizacji Strategii, jak również zobowiązał kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych do opracowania, zgodnych ze Strategią, projektów strategii rozwoju kierowanych przez siebie jednostek.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 3-5, 12-13, 14, 21, 24-28, 54-59, 168)

Do II kwartału 2014 r. nie podjęto działań w zakresie weryfikacji strategii wydziałowych pod kątem ich spójności ze Strategią Politechniki, w tym nie ustalono które wydziały i w jakim zakresie mają realizować cel strategiczny: *rozszerzenie zakresu i podniesienie efektywności komercjalizacji wiedzy*.

Prorektor ds. Rozwoju⁸ wyjaśnił, iż Strategię przyjęto w 2011 r., podjęcie działań, dotyczących powyższego zakresu, dopiero w III kwartale 2014 r. było uwarunkowane *licznymi sprawami istotnymi dla rozwoju Uczelni*⁹.

W wyniku przeprowadzonej w III kwartale 2014 r., analizy 19 wydziałowych strategii w zakresie zgodności celów w nich określonych ze Strategią Politechniki oraz sprawozdań z działalności Wydziałów za 2013 r. w zakresie działań służących realizacji celów strategicznych i operacyjnych¹⁰ stwierdzono, że:

⁵ Uchwała Senatu Politechniki Warszawskiej nr 289/XLVII/2011 z dnia 23 lutego 2011 r., dalej także: Strategia Rozwoju Politechniki lub Strategia Politechniki.

⁶ Załącznik do uchwały nr 491/XLVII/2012 Senatu Politechniki Warszawskiej z dnia 20 czerwca 2012 r.

⁷ Obszar 2: Badania naukowe i komercjalizacja wyników badań.

⁸ Odpowiedzialny za koordynowanie prac związanych z wdrażaniem Strategii Rozwoju Politechniki, sprawy systemu transferu technologii, komercjalizacji wyników badań i ochrony własności intelektualnej.

⁹ Wyjaśnienia z 5 lutego 2015 r.

¹⁰ Analiza dokonana w III kwartale 2014 r., wyniki zostały zaprezentowane w *Raporcie o stanie realizacji strategii rozwoju wydziałów PW w roku 2013*.

- w strategiach wydziałowych nie sformułowano trzech celów operacyjnych: *umocnienie pozycji Uczelni, jako organizacji referencyjnej w wybranych obszarach technik* (6 Wydziałów¹¹), *rozszerzenie zakresu wprowadzania wyników badań naukowych do praktyki gospodarczej* (6 Wydziałów¹²) oraz *promowanie postaw i działalności w zakresie innowacyjności i przedsiębiorczości* (6 Wydziałów¹³),
- w sprawozdaniach nie wykazano żadnych działań dotyczących realizacji ww. celów: pierwszego (6 Wydziałów¹⁴), drugiego (7 Wydziałów¹⁵) i trzeciego (15 Wydziałów¹⁶).

Na 19 strategii wydziałowych, 5 wydziałów sporządziło informacje (raporty) o ich realizacji, które będą dopiero weryfikowane pod kątem spójności ze Strategią Politechniki.

Do zakończenia kontroli NIK, nie stworzono systemu monitoringu realizacji Strategii¹⁷ w odniesieniu do celu strategicznego: *rozszerzenie zakresu i podniesienie efektywności komercjalizacji wiedzy*, w tym m.in.: nie opracowano planu jej wdrażania, systemu raportowania, jak również wskaźników realizacji celów operacyjnych. Działania ww. zakresie rozpoczęto w IV kwartale 2014 r.¹⁸.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 12-13, 60-61, 67, 73-127, 131, 135, 138, 141, 144, 147, 154, 342-379)

Rektor wyjaśnił¹⁹, iż pierwsze lata od przyjęcia Strategii (2011 r.) były okresem związanym z określaniem kierunków rozwoju poszczególnych wydziałów, a następnie przygotowaniem i konsultacją strategii wydziałowych. Dopiero po określeniu celów rozwojowych uczelni oraz poszczególnych wydziałów możliwe było określenie potrzeb oraz ograniczeń związanych z procesem monitoringu. W rezultacie, w 2013 r. w ramach projektu „Podniesienie jakości zarządzania Politechniką Warszawską”, podjęto działania mające na celu wdrożenie nowoczesnych metod analitycznych, służących monitorowaniu stanu realizacji Strategii Politechniki Warszawskiej. Był to program pilotażowy i odnosił się do jednego obszaru Strategii Rozwoju Politechniki – obszaru *Kształcenie*. W 2014 r. podjęto kompleksowe działania mające na celu przygotowanie systemu monitorowania stanu realizacji zarówno Strategii Rozwoju Politechniki Warszawskiej, jak i wydziałowych strategii rozwoju we wszystkich obszarach. Termin wdrożenia Strategii zaplanowano na 2020 r., a więc znajduje się ona w pierwszej fazie realizacji.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 169-173, tom II, str. 60-61)

1.2. 20 czerwca 2012 r. Senat Politechniki uchwalił *Regulamin zarządzania prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych*²⁰, zgodnie z art. 86c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym²¹. W Regulaminie zapisano m. in., że Rektor Politechniki

¹¹ Wydziały: Administracji i Nauk Społecznych, Architektury, Fizyki, Samochodów i Maszyn Roboczych, Zarządzania, Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii.

¹² Wydziały: Administracji i Nauk Społecznych, Fizyki, Matematyki i Nauk Informacyjnych, Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa, Mechatroniki, Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii.

¹³ Wydziały: Administracji i Nauk Społecznych, Fizyki, Inżynierii Materiałowej, Mechatroniki, Samochodów i Maszyn Roboczych, Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii.

¹⁴ Wydziały: Architektury, Elektryczny, Fizyki, Inżynierii Środowiska, Zarządzania, Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii.

¹⁵ Wydziały: Administracji i Nauk Społecznych, Architektury, Chemiczny, Elektryczny, Fizyki, Matematyki i Nauk Informacyjnych, Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa.

¹⁶ Wydziały: Architektury, Chemiczny, Elektroniki i Technik Informacyjnych, Elektryczny, Fizyki, Inżynierii Chemicznej i Procesowej, Inżynierii Lądowej, Inżynierii Materiałowej, Inżynierii Produkcji, Inżynierii Środowiska, Mechatroniki, Samochodów i Maszyn Roboczych, Transportu, Zarządzania, Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii.

¹⁷ Zagadnienie omawiano na seminarium w dniach 20-23 czerwca 2013 r.

¹⁸ Opracowano propozycje wskaźników realizacji celów operacyjnych Strategii Politechniki oraz formularz służący monitorowaniu stanu jej realizacji. W styczniu 2015 r. przeprowadzono szkolenie dotyczące „Realizacji strategii rozwoju jednostek wydziałowych Politechniki Warszawskiej” dla władz Uczelni oraz osób zajmujących się przygotowaniem sprawozdań z działalności wydziałów oraz realizacją i monitoringiem strategii wydziałowych.

¹⁹ Pismo z 19 lutego 2015 r. znak BR-063-3/431-83/15.

²⁰ Dalej: Regulamin zarządzania prawami własności przemysłowej.

²¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.

określi w drodze zarządzenia tryb: wypłacania wynagrodzenia twórcy, postępowania zgłoszeniowego, w tym zasady prowadzenia wymaganej dokumentacji oraz procedurę postępowania w przypadkach spornych, a także komercjalizacji *Dóbr Intelktualnych Uczelni* oraz zakres pełnomocnictwa, jakiego udzieli w drodze umowy spółce celowej²². Do zakończenia kontroli NIK, ww. zarządzenia nie zostały wydane.

Rektor wyjaśnił, iż w trakcie praktycznego stosowania Regulaminu okazało się, że nie ma pilnej potrzeby wydawania zarządzeń wskazanych w jego treści, skoro zapisy Regulaminu są w tym względzie wystarczająco precyzyjne i nie generowały żadnych sytuacji spornych. Regulamin był nowym prawem, dlatego należało zebrać spostrzeżenia z zakresu jego funkcjonowania, aby wprowadzić zmiany i stosownie do tych zmian stworzyć właściwe zarządzenia. Powodem niepodjęcia działań w kierunku dalszego uzupełniania Regulaminu o stosowne zarządzenia były również pojawiające się już od 2013 r. informacje z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o spodziewanej nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym, w której w sposób istotny ulegną zmianie przepisy w obszarze komercjalizacji.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 156-173, tom II, str. 60 -62, tom III, str. 149, 152)

W Strategii Politechniki wskazano m. in., iż Regulamin powinien również porządkować zasady tworzenia firm typu *spin-off*, *spin-out*, *start-up*, bazujących na opracowaniach Politechniki Warszawskiej. Do zakończenia kontroli NIK ww. zasady nie zostały opracowane, nie określono również zasad udziału w zyskach współtwórców własności intelektualnej.

Rektor wyjaśnił²³, iż zasady tworzenia firm zostaną opracowane do 2016 r., natomiast, zgodnie z przyjętą praktyką, udział w zyskach współtwórców własności intelektualnej odbywa się na zasadach określonych w § 6 ust. 2 pkt 1 *Regulaminu* - wynagrodzenie ustala się proporcjonalnie do udziału danego współtwórcy w powstaniu własności intelektualnej.

(dowód: akta kontroli tom I, str.5, 14, 24, 27, 29, 43-47, 57, 156-173, tom II, str. 60 -62)

1.3. Do 30 września 2012 r. jednostką prowadzącą działalność transferu technologii było Centrum Transferu Technologii i Rozwoju Przedsiębiorczości²⁴. W kwietniu 2012 r. dokonano oceny funkcjonowania CTTiRP, wskazując m.in. na brak programu działań aktywnej realizacji celów określonych w Strategii Rozwoju Politechniki oraz brak współpracy pomiędzy wydziałami a CTTiRP. Ww. jednostka została zlikwidowana 30 września 2012 r.²⁵.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 3-7, 19-20, 24-25, 52, 174-185, 265, tom II, str.66-75)

Zgodnie z założeniami Strategii Politechniki, 5 lipca 2012 r. powołano spółkę celową: Centrum Transferu Technologii Politechniki Warszawskiej sp. z o. o.²⁶, która od 15 kwietnia 2013 r. zmieniła nazwę na: Instytut Badań Stosowanych Politechniki Warszawskiej sp. z o. o.²⁷. Rektor Politechniki, działając na podstawie art. 86a ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, w dniu 28 stycznia 2013 r. zawarł z IBS umowę o zarządzanie własnością intelektualną i komercjalizację wyników prac naukowych i prac rozwojowych²⁸. Faktycznie Spółka rozpoczęła realizację zadań merytorycznych związanych z transferem technologii od 1 sierpnia 2013 r., gdy

²² Spółce celowej, o której mowa w art. 86a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

²³ Pismo z 19 lutego 2015 r., znak.:

²⁴ Pozawydziałowa jednostka Politechniki Warszawskiej powołana 1 kwietnia 2010 r. zarządzeniem Rektora nr 14/2010 z 15 marca 2010 r., dalej: CTTiRP.

²⁵ Zarządzenie Rektora Politechniki Warszawskiej nr 41/2012 z 3 lipca 2012 r.

²⁶ Działającą pod firmą CTT PW spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, akt założycielski - Repertorium A nr 3876/2012.

²⁷ 100% udziałów posiadała Politechnika - akt notarialny Repertorium A nr 2245/2013, dalej IBS lub Spółka.

²⁸ Dalej Umowa z IBS.

uzyskano finansowanie w ramach Programu SPIN-TECH Narodowego Centrum Badań Rozwoju. W okresie od 1 sierpnia 2013 r. do 31 lipca 2014 r. IBS realizował fazę A projektu „Nowa organizacja systemu badań stosowanych i transferu technologii w Politechnice Warszawskiej”²⁹, skierowanego do jednostek wspomagających transfer technologii poprzez rozwój spółek celowych.

(dowód: akta kontroli tom I, str.3-5, 24-25, 174-218, 265, tom II, str. 242-251)

15 stycznia 2013 r. Rektor Politechniki powołał Pełnomocnika ds. Partnerstwa Gospodarczego³⁰. Zakres jego zadań obejmował m. in.: udział w realizacji Strategii w zakresie intensyfikacji współpracy z krajowymi i zagranicznymi partnerami gospodarczymi w procesie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w środowisku Politechniki.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 61-62, tom III, str. 220-221)

W ramach założeń Strategii, Politechnika Warszawska realizuje od 2011 r. projekt pn.: „Warszawska Przestrzeń Technologiczna – Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii Politechniki Warszawskiej”³¹. Celem projektu jest stworzenie najważniejszego na Mazowszu ośrodka badawczego wspierającego szeroko pojęty transfer technologii i zarządzanie technologiami oraz innowacjami, procesami oraz organizacją, poprzez umożliwienie realizacji badawczych projektów innowacyjnych w tych dziedzinach³². Realizacja CZliTT zakłada konsolidację całego obecnego systemu transferu technologii i komercjalizacji, funkcjonującego w Politechnice Warszawskiej.

(dowód: akta kontroli tom I, str.3-5, 24-26, 223, 252, 298-299, 320)

1.4. Politechnika Warszawska zawarła z podmiotem zewnętrznym umowy³³ na usługi doradztwa w zakresie patentów i prowadzenie spraw związanych z ochroną własności przemysłowej. W kontrolowanym okresie stałą obsługę prawną Uczelni zapewniała zewnętrzna kancelaria adwokacka³⁴ oraz radcowie prawni zatrudnieni w Politechnice.

(dowód: akta kontroli tom I, str.5, 14-15, 28-30, 380-397, 400-430)

W Regulaminie zarządzania własnością intelektualną określono, że Uczelnia będzie wspierać komercjalizację dóbr intelektualnych, w szczególności poprzez finansowanie w całości lub w części przygotowania, przeprowadzenia badań naukowych lub opracowania ich wyników, a także poprzez dostarczanie sprzętu, lokalu, zapewnienie personelu pomocniczego i technicznego, udzielaniu bieżących konsultacji lub opiniowaniu rezultatów twórczych.

(dowód: akta kontroli tom I, str.162)

1.5. Politechnika realizowała obowiązek kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia w zakresie ochrony własności intelektualnej, wynikający z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego³⁵. Również doktoranci odbywali obowiązkowe zajęcia uwzględniające przedmiotową tematykę.

²⁹ Umowa z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju SPIN-TECH-K1/SC1/13/16/NCBR/13 – realizacja fazy A w okresie od 1 sierpnia 2013 r. do 31 lipca 2014. , dalej SPIN-TECH.

³⁰ Decyzja nr 2/2013. Pełnomocnik został powołany na kadencję 2012-2016.

³¹ Dalej: CZliTT. Projekt będzie realizowany do III kwartału 2015 r.

³² Dane na podstawie Studium Wykonalności projektu Warszawska Przestrzeń Technologiczna – Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem technologii Politechniki Warszawskiej – wersja przedłożona Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Projektów Unijnych w listopadzie 2014 r.

³³ Umowa nr ZP/U/SE/3/11 z 6 maja 2011r., nr 1000 z 29 kwietnia 2014r. i nr ZP/U/SE/38/14 z 29 sierpnia 2014r., dalej Zespół Rzeczników Patentowych.

³⁴ Umowy z 12 listopada 2009 r., z 2 stycznia 2012 r., z 16 stycznia 2012 r., z 2 stycznia 2013 r., z 16 stycznia 2013 r.

³⁵ Dz. U. Nr 253, poz.1520.

Senat Politechniki przyjął „Zalecenia dotyczące efektów kształcenia dla studiów doktoranckich w Politechnice Warszawskiej”³⁶, z których wynika, że wśród efektów kształcenia absolwentów studiów doktoranckich w dziedzinach technicznych są m.in.: podstawowa wiedza dotycząca transferu technologii oraz komercjalizacji wyników badań, w tym zagadnień związanych z ochroną własności intelektualnej, umiejętność tworzenia publikacji naukowych z zachowaniem zasad związanych z poszanowaniem praw autorskich.

W latach akademickich: 2011/2012, 2012/2013 i 2013/2014 udział rozpraw doktorskich zrealizowanych na zlecenie/we współudziale z sektorem przedsiębiorstw lub publicznym w całkowitej liczbie prac doktorskich wyniósł odpowiednio: 27%, 34% i 37%, natomiast prac dyplomowych: 15%, 17% i 17%³⁷

(dowód: akta kontroli tom I, str.5-6, 43,432-524)

W latach 2011-2014 działania Politechniki dotyczące usprawnienia procesu zarządzania własnością intelektualną oraz podniesienia świadomości środowiska akademickiego ww. zakresie, obejmowały realizację trzech projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych UE³⁸, a także (poza ww. projektami) przeprowadzenie szkoleń, warsztatów i konferencji z zakresu, m.in.: transferu technologii, zarządzania kapitałem intelektualnym Uczelni oraz ochrony własności intelektualnej. Zainteresowane osoby mogły korzystać również z zasobów merytorycznych serwisu internetowego projektu www.ip-hub.pw.edu.pl, na którym dostępne są materiały i publikacje poświęcone zagadnieniom ochrony własności intelektualnej. IBS, w ramach projektu SPIN-TECH, zorganizował spotkania z pracownikami Politechniki, informujące o celach spółki oraz przeprowadził warsztaty „Spin off technologiczny, narzędziem komercjalizacji wyników badań”.

(dowód: akta kontroli tom I, str.5-6, 15-16, 31-43,464-523, tom II, str. 245)

Senat Politechniki Warszawskiej określił procentowy podział czasu pracy nauczycieli akademickich uwzględniający ich obowiązki dydaktyczne, badawcze i organizacyjne³⁹ oraz przyjął *System oceny pracowników w Politechnice Warszawskiej*⁴⁰, w którym wskazano, iż osiągnięcia wdrożeniowe są uwzględniane w ocenie dorobku naukowego. Uruchomienie przedmiotowego Systemu nastąpiło z dniem 1 października 2014 r.⁴¹ Do dnia 20 listopada 2013 r. na Uczelni nie było regulacji dotyczących systemu oceny pracowników. Przyjmowano kryteria określone w art. 132 ust.1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym⁴² oraz kryteria wydziałowe, stosując zasadę „oceniającym pracownika jest bezpośredni przełożony”.

(dowód: akta kontroli tom I, str.6, 16, 43-44, tom II, str. 1-22)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Działania weryfikacyjne w zakresie spójności strategii wydziałowych ze Strategią Politechniki, w tym również w odniesieniu do celu strategicznego: *rozszerzenie zakresu i podniesienie efektywności komercjalizacji wiedzy*, podjęto dopiero w III kwartale 2014 r. Do zakończenia kontroli NIK⁴³, tj. po trzech latach obowiązywania

³⁶ Stanowiących załącznik nr 2 do uchwały nr 415/XLVII/2012 Senatu Politechniki Warszawskiej z dnia 22 lutego 2012 r.

³⁷ Prace doktorskie, odpowiednio: 39/143, 51/148 i 49/131; prace dyplomowe: 967/6497, 1054/6278 i 1131/6506.

³⁸ „Wypracowanie metod transferu technologii w dziedzinie ochrony środowiska w regionie Mazowsza”, „Podniesienie jakości zarządzania Politechniką Warszawską”, „Wdrożenie pilotażowych programów edukacyjnych w zakresie Innowacyjnej Przedsiębiorczości w Politechnice Warszawskiej”.

³⁹ Uchwała nr 81/XLVIII/2013 z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie określenia czasowego udziału obowiązków nauczycieli akademickich w ramach zatrudnienia w Politechnice Warszawskiej.

⁴⁰ Uchwałą nr 128/XLVIII/2013 z 20 listopada 2013 r.

⁴¹ Zarządzeniem nr 31/2014 Rektora Politechniki Warszawskiej z dnia 26 maja 2014 r.

⁴² Dz. U. z 2012 r. poz. 572.

⁴³ 13 marca 2015 r.

strategii wydziałowych, nie stworzono systemu monitorowania realizacji założonych celów.

Do zakończenia kontroli NIK, Rektor nie wydał zarządzeń, wskazanych przez Senat Uczelni w *Regulaminie zarządzania prawami własności przemysłowej*, określających m. in. tryb wypłacania wynagrodzenia twórcy, tryb postępowania zgłoszeniowego, w tym zasady prowadzenia wymaganej dokumentacji i procedurę postępowania w przypadkach spornych oraz tryb komercjalizacji *Dóbr Intelktualnych Politechniki*.

NIK wskazuje, iż stosownie do § 47 Statutu⁴⁴, uchwały Senatu podjęte w sprawach należących do zakresu jego kompetencji, są wiążące dla Rektora, a w § 54 ust.1 pkt 4 Statutu wskazano, że Rektor zapewnia realizację uchwał Senatu.

Ocena częściowa

Politechnika Warszawska wypracowała strategię zarządzania własnością intelektualną z tym, że nadal trwają prace nad stworzeniem systemu monitorowania realizacji jej celów. Od 2012 r. sukcesywnie wprowadzono działania mające na celu wsparcie procesu ochrony własności intelektualnej i komercjalizacji, podnoszono świadomość znaczenia własności intelektualnej, wprowadzono również mechanizmy motywowania pracowników do aktywnego uczestnictwa w procesie zmierzającym do transferu technologii.

2. Identyfikacja wiedzy wymagającej ochrony, poszukiwanie potencjału komercyjnego projektów oraz ocenianie i selekcja pomysłów/projektów naukowych.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą, proces identyfikacji wiedzy wymagającej ochrony rozpoczynał się od dokonania przez twórcę zgłoszenia dobra intelektualnego w swojej jednostce organizacyjnej⁴⁵. Decyzję o jego ochronie podejmował kierownik ww. jednostki.

Prorektor ds. Rozwoju wyjaśnił, że ww. procedura została ustalona w trakcie wieloletniej praktyki i nie została opisana w odrębnych dokumentach. Analizy projektów pod kątem potencjału wdrożeniowego i potrzeb, jakie w zakresie transferu technologii i innowacyjności występują w przemyśle, prowadzono w ramach rutynowych działań, w sposób niesformalizowany. Twórcy uzyskiwali wiedzę ww. zakresie m. in. poprzez: bieżące kontakty ze środowiskami gospodarczymi, udział w konferencjach i sympozjach branżowych oraz realizację prac zleconych przez przemysł. W kontrolowanym okresie nie przeprowadzono okresowych audytów dotyczących procesów identyfikacji dóbr intelektualnych⁴⁶.

(dowód: akta kontroli tom I, str.6-7, 17-20, 44, 52)

W Regulaminie zarządzania prawami własności przemysłowej określono, że na twórcy ciążył obowiązek zawiadomienia *Jednostki Zarządzającej*⁴⁷ o możliwości komercjalizacji rezultatów prowadzonych badań, w szczególności o potrzebie ochrony patentowej oraz że o zgłoszeniu rozwiązania do ochrony decyduje Rektor na podstawie wniosku kierownika jednostki organizacyjnej. Wniosek powinien zawierać analizę celowości dokonania zgłoszenia do ochrony, sporządzoną przez *Jednostkę Zarządzającą*.

⁴⁴ Uchwalonego na posiedzeniu Senatu Politechniki Warszawskiej w dniu 28 czerwca 2006 r. (zmienionego uchwałami Senatu PW: nr 339/XLVII/2011 z dnia 29 czerwca 2011 r., nr 377/XLVII/2011 z dnia 21 grudnia 2011 r. i nr 436/XLVII/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r.)

⁴⁵ Na formularzu: *Karta zgłoszenia*.

⁴⁶ Wyjaśnienia z 5 lutego 2015 r., RR-062-1/2-4-5-37-7/15.

⁴⁷ *Jednostka Zarządzająca* - jednostka organizacyjna *Uczelni* lub *spółka celowa* powołana do komercjalizacji *Dóbr Intelktualnych Uczelni*.

W wyniku analizy 12 zgłoszeń dotyczących objęcia ochroną patentową danego rozwiązania⁴⁸ stwierdzono, że we wszystkich przypadkach twórcy sporządzili *Kartę zgłoszenia*, zawierającą m.in. opis projektu wynalazczego, określenie cech rozwiązania⁴⁹, udział procentowy współtwórców oraz oświadczenie o nieujawnieniu istoty projektu wynalazczego. Żadna z *Kart zgłoszenia* nie została zatwierdzona przez Rektora, podpisali kierownicy jednostek organizacyjnych. W aktach spraw nie było również *analizy celowości, dokonanej przez Jednostkę Zarządzającą*, o której mowa w § 7 ust. 1 *Regulaminu*, ani żadnej dokumentacji na okoliczność analizy możliwości komercjalizacji, o której mowa w § 3 ust. 2 *Regulaminu*.

Rektor wyjaśnił, iż *zgłoszenia rozwiązań do ochrony były podpisywane przez Dziekanów Wydziałów na podstawie udzielonych im pełnomocnictw ogólnych. Głównym uzasadnieniem dla starań Uczelni o uzyskanie ochrony patentowej w kontrolowanym okresie oprócz ochrony praw należnych PW, była możliwość uzyskania punktów do oceny parametrycznej Wydziałów i z tego powodu nie analizowano innych aspektów tych zgłoszeń.*

(dowód: akta kontroli tom I, str. 160-161, tom II, str. 23-59, 63-65, tom III, str. 222-223)

Działania w zakresie identyfikacji potencjału komercjalizacyjnego Politechniki rozpoczęto w sierpniu 2013 r., w ramach projektu SPIN-TECH, powołując w tym celu międzywydziałowy zespół ekspertów⁵⁰, którego zadaniem jest wyszukiwanie projektów o widocznym potencjale wdrożeniowym i przekazywanie danych do IBS. W wyniku ogólnouczelnianego naboru projektów, które w ocenie autorów mają potencjał komercjalizacyjny, dokonano analizy 320 zgłoszonych projektów, z których wyselekcjonowano 63 o wysokim potencjale wdrożeniowym⁵¹. Ponadto została opracowana *Karta Technologii*⁵², w celu dokonywania m.in. wstępnej oceny możliwości komercjalizacji wyników prac (która od grudnia 2014 r. jest dokumentem obligatoryjnym przy zgłaszaniu *Dóbr Intelektualnych* do ochrony).

IBS zamieścił na stronie internetowej formularze ankiet dla pracowników Politechniki, w celu dokonywania oceny potencjału i określenia procedury działania IBS w stosunku do Uczelni i jednostek macierzystych.

(dowód: akta kontroli, tom I, str. 6-7, 17-18, 158-160, tom II, str. 63-65, 242- 268, tom III, str. 219, 222-223)

Od 2013 r. tworzona jest Baza Wiedzy Politechniki Warszawskiej tzw. Repozytorium⁵³, w ramach której docelowo ma nastąpić scalenie i archiwizowanie wszystkich danych o projektach, dotychczas rejestrowanych w różnych bazach Politechniki. Do zakończenia kontroli NIK zarejestrowano 869 projektów, w kategorii projekty w przemyśle – 361, w kategorii projekty wdrożeniowe – 24. W części publicznej bazy zawarto również podstawowe informacje o technologiach przeznaczonych do komercjalizacji – 20 technologii wg stanu na luty 2015 r.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 3-8, 44-47, tom II, str. 191-221)

Prorektor ds. Rozwoju wyjaśnił⁵⁴, że Uczelnia zapobiega ryzyku niezgłoszenia przez pracownika własności podlegającej ochronie albo skomercjalizowaniu wiedzy

⁴⁸ Wg nr w rejestrze zgłoszeń prowadzonym przez rzeczników patentowych: 55/13, 9/13, 10/133, 85/12, 61/12, 12/12, 28/13, 78/13, 79/13, 13/14, 15/13, 53/11.

⁴⁹ Wynalazek, wzór użytkowy, wzór przemysłowy, know-how, znak towarowy.

⁵⁰ Składający się z przedstawicieli poszczególnych wydziałów Politechniki Warszawskiej (18 osób).

⁵¹ Do 31 lipca 2014 r.

⁵² Formularz dostępny na stronie IBS: www.ibs.pw.edu.pl/pol/layout/set/print/Pliki-do-pobrania.

⁵³ Repozytorium Politechniki utworzone zostało uchwałą Senatu nr 026/XLVIII/2012 z 21 listopada 2012 r., zobowiązującą pracowników do rejestracji i archiwizacji utworów powstałych po 1 stycznia 2013 r.

⁵⁴ Wyjaśnienia Prorektora ds. Rozwoju, pismo z 5 lutego 2015 r., znak RR-062-1/2-4-5-37-7/15.

niechronionej przez uczelnię, poprzez nadzór bezpośredniego przełożonego nad pracami wykonywanymi przez pracowników. Nadzór jest realizowany także poprzez ocenę okresową dokonywaną w trybie art. 132 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, której zakres obejmuje m. in. ocenę przestrzegania przez pracownika prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także prawa własności przemysłowej. Działania w przedmiotowym zakresie obejmowały również zachęty finansowe dla twórców, poprzez ich 50% udział w korzyściach uzyskiwanych z komercjalizacji tej własności oraz – przy ochronie patentu – dodatkową korzyścią są punkty w ramach oceny okresowej nauczycieli akademickich. W kontrolowanym okresie nie wykryto przypadków nieuczciwości w tym zakresie. Prorektor ocenił jako niskie ryzyko niezgłoszenia przez pracownika *Dobra Intelktualnego* podlegającego ochronie, ze względu na monitoring prowadzony w ramach oceny okresowej pracowników.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 7, 51-52, 160, tom III, str. 156)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Funkcjonująca w kontrolowanym okresie praktyka w zakresie identyfikacji *Dóbr Intelktualnych* nie wypełniała postanowień *Regulaminu zarządzania własnością intelektualną*, dotyczących: ciążącego na twórcy obowiązku zawiadomienia *Jednostki Zarządzającej*⁵⁵ o możliwości komercjalizacji rezultatów prowadzonych badań oraz dokonywania przez *Jednostkę Zarządzającą* analizy celowości. Postanowienia *Regulaminu* ww. zakresie są stosowane dopiero od grudnia 2014 r., poprzez wprowadzenie obowiązku sporządzania *Karty Technologii*. Do rozpoczęcia działalności przez IBS (sierpień 2013 r.) nie dokonywano kompleksowych analiz i oceny potencjału komercjalizacyjnego Uczelni, również w aspekcie transferu technologii i potrzeb, jakie w zakresie innowacyjności występują w przemyśle.

Ocena cząstkowa

W okresie objętym kontrolą, nie funkcjonował na Politechnice spójny system identyfikacji wiedzy wymagającej ochrony i oceny potencjału komercyjnego. Głównym uzasadnieniem dla starań Uczelni o uzyskanie ochrony patentowej, oprócz ochrony praw należnych, była możliwość uzyskania punktów do oceny parametrycznej, nie analizowano innych aspektów zgłoszeń *Dóbr Intelktualnych*. Działania ww. zakresie rozpoczęto od sierpnia 2013 r., w tym m. in. opracowano *Kartę technologii*, jako integralną część zgłoszenia *Dobra Intelktualnego* do ochrony, która ma stanowić narzędzie analityczne do dalszych etapów w procesie transferu technologii, rozpoczęto proces scalenia i archiwizowania wszystkich danych o projektach, dotychczas rejestrowanych w różnych bazach Uczelni, w 2014 r. dokonano inwentaryzacji potencjału komercjalizacyjnego Uczelni i wyselekcjonowano projekty o wysokim potencjale wdrożeniowym.

3. Działania podejmowane przez uczelnię dla ochrony swojej własności intelektualnej.

Opis stanu
faktycznego

W latach akademickich: 2011/2012, 2012/2013 i 2013/2014 twórcy zgłosili do Zespołu Rzeczników Patentowych, odpowiednio 92, 91 i 98 *Dóbr Intelktualnych*⁵⁶, z czego do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej⁵⁷ zgłoszono odpowiednio: 86, 81 i 70 rozwiązań⁵⁸.

⁵⁵ *Jednostka Zarządzająca*- jednostka organizacyjna Uczelni lub *Spółka Celowa* powołana do komercjalizacji *Dóbr Intelktualnych* Uczelni.

⁵⁶ W tym odpowiednio: wynalazki – 87, 84 i 83, znaki towarowe – 1, 4, 4, know-how 3 w roku 2012/2013 i 11 w roku 2013/2014 i 3 wzory użytkowe i 1 wzór przemysłowy w roku 2011/2012.

⁵⁷ Dalej: UP.

⁵⁸ W tym odpowiednio: wynalazki – 82, 76 i 66, znaki towarowe – 1, 4, 4, wzory użytkowe: 2 w roku 2011/2012 i 1 w 2012/2013 i wzór przemysłowy 1 w roku 2011/2012.

Kontrola 13 wniosków o objęcie ochroną wykazała, że w 12 przypadkach sporządzono *Karty zgłoszenia* (zaakceptowane przez kierownika jednostki organizacyjnej Politechniki) oraz stosowne oświadczenia, a rzecznicy patentowi przeprowadzili, z udziałem twórców, ocenę możliwości ochrony zgłoszonych rozwiązań. W wyniku ww. ocen, 9 rozwiązań nie zostało zgłoszonych do UP (twórca nie uzupełnił dokumentacji o brakujące elementy lub rozwiązanie nie posiadało cech nowości), a 3 postępowania zakończyły się złożeniem wniosku do UP. W jednym przypadku Twórca nie przedłożył *Karty zgłoszenia* i w związku z tym rzecznicy patentowi nie podejmowali dalszych działań. Nie stwierdzono przypadków niezgłoszenia rozwiązania do UP z powodu braku środków finansowych.

Wszystkie zgłoszenia twórców były ewidencjonowane w *Rejestrze zgłoszeń ZRPat*, natomiast wyniki zgłoszone do UP w komputerowej bazie danych *InnPat*⁵⁹. Zespół Rzeczników przekazywał corocznie Rektorowi Politechniki Warszawskiej sprawozdanie w zakresie wynalazczości i ochrony patentowej⁶⁰.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 7, 19-20, 52, tom II, str. 23-59, 199-203, 231-239, tom III, str. 127-136)

Opłaty za zgłoszenie do ochrony oraz za okres, który upłynął do dnia podjęcia przez UP decyzji o udzieleniu prawa ochronnego, ponoszone były przez Politechnikę, w ramach kosztów ogólnych, a opłaty za utrzymywanie w mocy udzielonych praw wyłącznych - przez jednostki organizacyjne, w których powstały chronione rozwiązania⁶¹. Środki na pokrycie kosztów związanych z ochroną własności intelektualnej nie były wydzielane w planie finansowo-rzeczowym (ujęte były w pozycjach: usługi obce i pozostałe koszty).

W latach 2011 - 2014 zrezygnowano z utrzymywania ochrony patentowej dla 161 rozwiązań, w odniesieniu do których UP wydał decyzje w latach 2000 – 2011. Rektor wyjaśnił, iż powodem przedmiotowej rezygnacji był brak zainteresowania przemysłu ww. rozwiązaniami. Nie wystąpiły przypadki rezygnacji oraz niewystępowania o ochronę z powodu braku środków finansowych⁶².

(dowód: akta kontroli tom I, str. 5, 14-15, 30, 398-399, tom II, str. 64-65, tom III, str. 222-261)

Koszty usług Zespołu Rzeczników Patentowych wyniosły: 348,1 tys. zł w 2011 r. 346,2 tys. zł w 2012 r., 347,6 tys. zł w 2013 r. i 368,7 tys. zł w 2014 r., a koszty ochrony patentowej wyniosły odpowiednio: 182,2 tys. zł, 163,8 tys. zł, 183,1 tys. zł i 159,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom II, 99-138)

W toku szczegółowej analizy 18 umów⁶³ pod kątem zabezpieczenia interesów Politechniki w odniesieniu do prawa własności intelektualnej stwierdzono, że w umowach zawarte były m. in. postanowienia dotyczące praw Uczelni do wyników prac oraz do dóbr materialnych (Politechnika wykorzystywała aparaturę naukowo-badawczą zakupioną/wytworzoną w ramach przedmiotowych projektów, zgodnie z wytycznymi określonymi w umowach o wykonanie i finansowanie tych projektów).

(dowód: akta kontroli tom II, str. 290-504, tom III, str. 1- 126)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁵⁹ Baza *InnPat* ma możliwość generowania raportów w dowolnym układzie danych.

⁶⁰ W sprawozdaniu podawana była liczba projektów wynalazczych zgłoszonych w Uczelni, liczba zgłoszeń dokonanych w Urzędzie Patentowym RP, liczba uzyskanych praw wyłącznych, liczba praw wyłącznych utrzymywanych w mocy, liczba spraw w toku przed UP oraz liczba postępowań prowadzonych za granicą.

⁶¹ Zgodnie z Zarządzeniem nr 1 Rektora Politechniki Warszawskiej z dnia 17 stycznia 2007 r.

⁶² Wyjaśnienia w piśmie z 26 lutego 2015 r., znak BR-062-6/483-104/15

⁶³ Wytypowanych z bazy projektów finansowanych ze środków krajowych, realizowanych w Politechnice Warszawskiej w ramach umów konsorcjum w okresie: 01.10.2011r. - 30.09.2014.

Politechnika Warszawska zapewniła przeprowadzenie oceny zdolności patentowej rozwiązań zgłaszanych przez twórców, w celu minimalizowania ryzyka odmowy udzielenia prawa wyłącznego przez UP i ponoszenia nieuzasadnionych kosztów. Rzecznicy patentowi rozpoczynali procedowanie zgłoszeń wyłącznie na podstawie *Kart zgłoszeń*, zaakceptowanych przez kierowników jednostek organizacyjnych Politechniki. W umowach na realizację projektów zabezpieczano interesy Uczelni w zakresie prawa do własności intelektualnej, jak również do praw materialnych.

4. Wykorzystywanie chronionej wiedzy przez uczelnie, w tym transfer technologii z nauki do biznesu.

Opis stanu
faktycznego

W wyniku oceny parametrycznej, dokonanej przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych w 2014 r.⁶⁴, spośród 20 jednostek naukowych Politechniki, 2 Wydziały otrzymały kategorię A+, 8 - kategorię A i 10 kategorię B.

W latach 2009-2012⁶⁵ Politechnika uzyskała m. in. 154 patenty na wynalazek, 20 praw ochronnych na wzór użytkowy lub znak towarowy, praw z rejestracji wzoru przemysłowego, wykorzystywano 772 prawa autorskie przysługujące pracownikom Uczelni. Do UP zgłoszono 205 wynalazków i 11 za granicą. W latach 2009 - 2012 osiągnięto efekty praktyczne badań naukowych lub prac rozwojowych w liczbie 1513⁶⁶. W ww. okresie wdrożono 8 wyników badań naukowych/prac rozwojowych Politechniki Warszawskiej.

(dowód: akta kontroli tom II, str.222- 225)

W okresie objętym kontrolą, w kraju uzyskano wyłączne prawa do 168 *Dóbr Intelektualnych*, w tym do: 157 wynalazków, 4 wzorów użytkowych, 1 wzoru przemysłowego oraz 6 znaków towarowych⁶⁷. Prowadzono również postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym: 1 w roku akademickim 2012/2013 r. i 4 – w 2013/2014. Osiągnięto ogółem 1592 efekty praktyczne badań naukowych lub prac rozwojowych, w tym: 532 w roku akademickim 2011/2012, 542 – w 2012/2013 i 518 – w 2013/2014. Ww. okresie wdrożono 76 wyników badań naukowych/prac rozwojowych, w tym w poszczególnych latach: 23, 24 i 29.

(dowód: akta kontroli tom II, str.231-239, tom III, str. 127-136, 264)

W latach akademickich: 2011/2012, 2012/2013 i 2013/2014, liczba umów licencyjnych wyniosła odpowiednio: 15, 20 i 15, a wg stanu na 26 stycznia 2015 r. Politechnika posiadała ogółem 178 praw wyłącznych w mocy, w tym: 143 – do wynalazków, 3 – do wzorów użytkowych, 1 – do wzorów przemysłowych i 31 - do znaków towarowych. Liczba projektów badawczo-rozwojowych realizowanych we współpracy z przemysłem wyniosła: 64 – w 2011 r., 138 – w 2012 r., 204 – w 2013 r. i 218 – w 2014 r., co stanowiło odpowiednio: 50%, 69%, 77% i 84% ogółem realizowanych projektów badawczo-rozwojowych.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 8, 53, tom II, str.240-241, tom III, str. 127-136, 218)

W latach 2011 – 2014 przychody ze sprzedaży patentów i licencji wynosiły: 42,1 tys. zł w 2011 r., 98,7 tys. zł – w 2012 r., 796,4 tys. zł – w 2013 r. i 244,3 tys. zł w 2014 r., a koszty wynagrodzeń autorskich⁶⁸ wyniosły odpowiednio: 0 zł, 61,9 tys. zł, 320,7 tys. zł i 109,2 tys. zł. Od 2012 r. wprowadzono wyodrębnioną ewidencję

⁶⁴Na podstawie Komunikatu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 lipca 2014 r. o przyznanych kategoriach naukowych jednostkom naukowym (Dz. U. MNiSW z dnia 9 lipca 2014 r. poz. 38).

⁶⁵ Dane na podstawie Ankiety Jednostki Naukowej za lata 2009-2012.

⁶⁶ Nowe technologie, materiały, wyroby, metody, oprogramowania, ekspertyzy i opracowania naukowe lub działania artystyczne, sprzedane licencje i odpłatne przeniesienie praw do know-how.

⁶⁷ Odpowiednio w latach: wynalazki 42, 65 i 50, wzory użytkowe 1,0,3, wzór przemysłowy- 1 w roku 2012/2013, znaki towarowe – 2 w roku 2012/2013 i 4 w roku 2013/2014.

⁶⁸ 50% wartości przysługującego autorom wynagrodzenia.

prac wdrożeniowych, z których przychody w latach 2012 - 2014 wyniosły odpowiednio: 254,5 tys. zł, 1 274,1 tys. zł i 542,0 tys. zł, a koszty: 1 086,3 tys. zł, 888,3 tys. zł i 643,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom II, str.99-155)

63 projekty o wysokim potencjale wdrożeniowym (wyselekcjonowane przez IBS), zostały poddane ponownej ocenie, czego efektem była wycena 19 technologii⁶⁹, wstępnie przygotowanych do zaoferowania partnerom biznesowym. Podstawowe informacje o technologiach zostały upublicznione w Repozytorium, jak również na stronie internetowej IBS⁷⁰. Na 31 grudnia 2014 r. oferta komercjalizacyjna Politechniki, opracowana przez IBS, obejmowała 120 prac (m. in. przygotowane były do rejestracji 2 spółki typu „spin-off” oraz prowadzone rozmowy z 8 firmami zainteresowanymi komercjalizacją 16 technologii). Doprowadzono do podpisania dwóch umów licencyjnych na wykorzystanie technologii opracowanych na Politechnice, w związku z jedną z umów licencyjnych - wszczęta została procedura rejestracji Patentu Europejskiego.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 7,19-20, II, str.242-252, 255-267, tom III, str. 262-263)

W kontrolowanym okresie nie przeprowadzono zadań audytowych w obszarze zarządzania własnością intelektualną, w tym skuteczności stosowanych procedur. Prorektor ds. Rozwoju⁷¹ wyjaśnił, że w przedmiotowym zakresie wykorzystywane są doświadczenia z realizacji projektu SPIN-TECH, w ramach którego przeprowadzono wśród pracowników Politechniki ankietę dotyczącą zagadnień związanych z transferem technologii oraz zadań i celów powołanej Spółki⁷².

Wnioski z ankiet wskazują, iż dotychczasowe procesy komercjalizacyjne na Wydziałach były mało efektywne. W wyniku ankiety: 92% pracowników pozytywnie oceniło potencjał aplikacyjny projektów prowadzonych w ich Instytucie/Wydziale, 73% oceniło aktualny stan transferu wyników badań do gospodarki, w swojej jednostce macierzystej, jako niewystarczający lub wskazało na jego brak, a 84% ankietowanych uznało jako źródło pozyskiwania partnerów przemysłowych kontakty osobiste. Jako najczęstsze przyczyny złego stanu transferu technologii podawane były: biurokracja, brak wsparcia ze strony Uczelni, prowadzone badania skupione były tylko na celach naukowych. 92% ankietowanych uznało, że komercjalizacja wyników badań może przełożyć się na polepszenie sytuacji finansowej jednostki macierzystej i pracowników. Ponadto 85% pracowników oceniło pozytywnie rolę IBS jako jednostki udzielającej wsparcia w rozwoju, a jako najczęściej wymieniane oczekiwania wobec ww. jednostki wymieniane były: wyszukiwanie partnerów przemysłowych, promocja technologii oraz propagowanie przykładów współpracy z przemysłem.

Prorektor ds. Rozwoju wskazał, że barierami uniemożliwiającymi skuteczne wykorzystanie w praktyce wiedzy powstałej na Politechnice były m. in.: technologia nie odpowiadająca potrzebom rynku, nieosiągnięcie w projektach zakładanego celu badawczego/technologicznego, brak zainteresowania twórców komercjalizacją i zbyt wczesny poziom rozwoju technologii.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 7-8,19-20, 23, 52, II, str.66-75, 245-246)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W ramach podejmowanych od 2013 r. działań mających na celu stworzenie nowej organizacji systemu badań stosowanych i transferu technologii, dokonano przy

⁶⁹ Działania zrealizowane do 31 lipca 2014 r.

⁷⁰ www.ibs.pw.edu.pl/pol/layout/set/print/Portfel_Technologii.

⁷¹ Wyjaśnienia w piśmie z dnia 28 stycznia 2015 r., znak RR-062-1/2-4-5/15.

⁷² Ankietę udostępniono na stronie internetowej IBS, jak również w ramach spotkań, szkoleń i konferencji.

współudziale twórców, oceny uwarunkowań dotyczących stanu transferu technologii na Uczelni, w tym zidentyfikowano istniejące bariery oraz oczekiwania twórców ww. zakresie. W efekcie dokonanej inwentaryzacji potencjału komercjalizacyjnego, wypracowano dla potencjalnych inwestorów bazę technologii Politechniki Warszawskiej.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷³, wnosi o zapewnienie spójności strategii wydziałowych ze Strategią Uczelni w odniesieniu do celu strategicznego *Rozszerzenie zakresu i podniesienie efektywności komercjalizacji wiedzy* oraz opracowanie systemu monitorowania jego realizacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 24 marca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Stefania Moczulska
Gł. specjalista
kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

⁷³ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.